

2. Кулик О.Г. Злочинність в Україні на початку XXI століття: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 272 с.

3. Колб С.О. Запобігання незаконному заволодінню транспортними засобами в Україні. Київ, 2016. 220 с.

4. Про двадцять принципів боротьби з корупцією: Резолюція Європи № R (97) 24 від 6 лист. 1997 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_845.

5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (дата звернення 06.10.2020).

УДК 34:629.734(043.2)

Осадченко І.В., Барановський Я.І., студенти,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лихова С.Я., д.ю.н., професор

ЗНАЧЕННЯ «ЧОРНОГО ЯЩИКУ» ДЛЯ РОЗСЛІДУВАННЯ АВІАКАТАСТРОФ

Однією з основних діяльностей цивільної авіації була і залишається гарантована безпека польотів повітряних суден, перевезення пасажирів та вантажів у відповідності до норм національного законодавства, міжнародних договорів та Конвенцій. Це входить до комплексної авіаційно-транспортної системи, яка направлена на створення безпроблемних авіаперевезень без загрози життю та здоров'ю громадян.

Однак, як показує практика, трапляються випадки, коли в управлінській авіаційно-транспортній системі допускаються окремі похибки чи неточності техніко-технологічного характеру, в тому числі з поєднанням людського фактору впливу, що призводить до авіаційних подій повітряного судна. Відповідно до Конвенції з міжнародної цивільної авіації, авіаційна подія – це подія, що пов'язана з польотом пасажирів на літаку, з моменту, коли пасажир ступив на борт повітряного судна з наміром летіти на ньому, і до моменту, коли всі пасажирів залишили літак, але в результаті такого польоту пасажир загинув або був поранений за таких обставин:

- знаходження його в літаку;
- прямого контакту з будь-якою частиною літака, включаючи частини, що відірвалися (відпали) від нього;
- падіння літака на землю (його катастрофи) [1].

Авіаційна катастрофа, пов'язана з падінням повітряного судна з людьми на землю, має свої особливості розслідування подій такого

характеру. Важко визначити, виходячи зі змісту слідчої ситуації, що склалася – це інцидент, серйозний інцидент, надзвичайна подія, яка містить ознаки злочину.

Одним із вагомих джерел доказового значення, виступає запис процесу фіксації криміналістично-значущої інформації на автоматичний бортовий самописець (чорний ящик), який фіксував обстановку польоту, роботу комп'ютеризованих технічних бортових систем, технічного стану літального апарату, сторонніх звуків, сигналів, повідомлень під час перебування повітряного судна у просторі і до моменту авіакатастрофи літального апарату з пасажирами та складом екіпажу на борту.

Чорна скринька є, у першу чергу, особливо захищеним записувальним пристроєм, схожим на жорсткий диск чи карту пам'яті. На нього записуються, з одного боку, найважливіші дані про політ, а з іншого – також розмови в кабіні пілота. Раніше ці дві складові записувалися на два окремі пристрої. Нині вже існують і комбіновані пристрої, які можуть записувати і дані про політ, і розмови в кабіні пілота.

Чорні ящики зазвичай знаходяться в хвостовій частині літака. Відповідно до статистики, саме ця область найменше піддається пошкодженням при аваріях, адже основний удар, як правило, доводиться на носову частину [2].

У засобах масової інформації завжди повідомляють, що дані чорного ящика лайнера будуть розшифровувати. А чи так це насправді? Розшифровка бортових самописців – це такий же міф, як і те, що ящики – чорного кольору.

Хочемо зауважити, що інформація не піддається ніякому кодуванню. Це слово тут навіть недоречно. Комісія, що складається з експертів, зчитує інформацію з носія, який має бортовий самописець літака, аналізує її і пише звіт у зручному для проведення аналізу вигляді. У цьому процесі немає ніякого дешифрування.

Але традиційно цей процес носить назву «розшифровка чорного ящика». Слід окремо сказати, що в деяких випадках він може бути надзвичайно складним. Це буває у випадках, коли ці дані уже пошкоджені. Є випадки, коли інформацію із-за значних пошкоджень було неможливо.

Взагалі бортовий самописець літака має на меті встановлення причин авіакатастрофи, щоб попередити надалі подібні ситуації. А тому спеціальний захист не потрібний. Хоча, безумовно, доступ до цих пристроїв має обмежене коло осіб, але інформація не є засекреченою.

Отже, «чорний ящик» має вагоме значення для розслідування авіаційних катастроф. А саме, самописець фіксує обстановку польоту, роботу технічних бортових систем, технічного стану літального апарату, сторонніх сигналів, повідомлень з моменту перебування повітряного судна у просторі і до моменту авіакатастрофи літального апарату з пасажирами та складом екіпажу на борту.

Література

1. Як влаштована «чорна скринька». Токар: веб-сайт. URL: <https://tokar.ua/read/39673>

2. Чому бортові самописці називають чорними скриньками і як їх влаштовано. Zik: веб-сайт. URL: https://zik.ua/news/2020/01/14/chomu_bortovi_samopystsi_nazyvaiut_chornymy_iashchykamy_i_iak_vony_vlashtovani_954617

УДК 343.3/.7(043.2)

Паламарчук А.М., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лисько Т.Д., к.ю.н.

ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ ПРИЧИНОВОГО ЗВ'ЯЗКУ В АВТОТРАНСПОРТНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕННЯХ

До автотранспортних кримінальних правопорушень слід віднести передбачені законом про кримінальну відповідальність суспільно небезпечні діяння, що посягають на суспільні відносини, які забезпечують безпеку руху й експлуатації залізничного, повітряного, водного, автомобільного, міського електричного, а також магістрального трубопроводного транспорту. Відокремлення цієї категорії злочинів у самостійний розділ Особливої частини Кримінального кодексу України лише підкреслює значущість та змістовність боротьби з транспортними кримінальними правопорушеннями на сучасному етапі вдосконалення кримінально-правових норм.

Найпоширеніший склад кримінального правопорушення у транспортній сфері – порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК України).

Серед основних та проблемних питань кримінальної відповідальності за вказану категорію суспільно-небезпечних діянь є встановлення причинового зв'язку між суспільно-небезпечним